

Felívelő pályán

Interjú Boka Lászlóval, az OSZK tudományos igazgatójával, az OSZK Kiadó vezetőjével

Az Országos Széchényi Könyvtár könyvkiadója hosszú évek óta rangos kiadványokkal van jelen a hazai könyvpiacra. A kiadó – amely az intézmény páratlan állományára és tudományos munkatársaik szaktudására épít – önállóan vagy rangos hazai és nemzetközi társkiadókkal karöltve hasonmás kiadásokat, díszalbumokat, konferencia- és tanulmányköteteket, könyv-, sajtó- és művelődéstörténeti szakmunkákat, hézagpótló bibliográfiákat és kiállítási katalógusokat, évente mintegy 25–40 kiadványt jegyez. Boka László irodalomtörténészként, szerkesztőként 2005-től vállal aktív szerepet a kiadó életében, 2010-től a kiadó vezetője.

Mióta létezik a kiadó?

A magyar nemzeti könyvtár a maga 215 éve visszatekintő múltjában természetesen mindvégig foglalkozott könyvkiadással, azaz mindig volt évkönyve, kiállítási katalógusa, különféle konferencia- és tanulmánykötete, a különböző bibliográfiák megjelenítése is alapfeladata, de ezeket nem profi kiadóként jelentette meg. Hangsúlyosan az ezredfordulótól kezdtünk könyvek tudatos kiadásával foglalkozni. Az akkori főigazgató Monok István kezdeményezte, hogy a nagy hazai professzionális kiadókkal összefogva jelentessünk meg anyagokat, például a gyűjteményekre jellemző díszalbumokat, unikális kincseket. Bő öt évig vállaltam intéztük a könyvkiadást, az első pár év után átvettem a stafétabotot, s 2008-tól kezdtem el felépíteni az OSZK Kiadó brandjét. Ekkor kezdtünk el olyan sorozatokat indítani, amelyek meg-

felelnek a 21. századi modern nemzeti könyvgyűjtemény elvárásainak.

A kéziratok a kiadó felkérésére születnek, vagy azokat egyébként is megírják a szerzők valamely kutatás összegzéseképpen?

A kutatási eredmények egyébként is megszületnek, hiszen ez elvárás minden kutatótól. A mi dolgunk, hogy kiválasszuk a kiadásra érdemes kéziratokat, s döntsünk, bevonunk-e társkiadót. Igyekszem úgy mérlegelni, hogy a nemzeti könyvtár speciális elvárásai egyensúlyba kerüljenek a piac elvárásaival is. A többségében irodalomtörténész, könyvtörténész, sajtótörténész szerzőink között szép számmal találhatóak akadémikusok, MTA doktorok, Phd fokozattal rendelkező kutatók, de az egykori '56-os Intézet kutatói is nálunk dolgoznak. Azonban most már ott tartunk, hogy nagyon sok külső kézirat is érkezik hozzánk, mint kia-

dóhoz. Örömmel mondhatom, hogy sikerült évi 25–30 címről feltornáznunk a kiadott könyveink számát tavaly például 35–40 címre, ami már egy középmezőnyű hazai szakkiadóknak felel meg.

Az említett nagy számú, színvonalas kézirat megjelenítéséhez mekkora és milyen technikai háttér áll a kiadó rendelkezésére?

2010-től kezdtem el módszeresen felépíteni egy csapatot magam körül, tulajdonképpen a semmiből. Egy nagy nemzeti gyűjteményben, amely lassan, nehézkesen fordul, mint egy robusztus csatahajó, nehéz profi kiadói struktúrát kialakítani, s sokszor megértetni is, hogy a jelen nem a klasszikus könyvtári területnek kedvez: látogatóinkat és nem csupán olvasóinkat kell bevonni.

A tudományos titkárság osztály kebelén belül működik a szerkesztőség, amely koráb-

ban leginkább külsős szakemberekkel dolgozott. A jelenleg 6–7 fős szerkesztőség (szerkesztők, grafikusok, fordító, korrektor) viszont már saját stáb. Ezt szeretném tovább erősíteni PR szakemberrel és egy kiadóvezető-helyetessel is.

Terveznek a jövőben közös kiadásokat külföldi kiadókkal?

Az utóbbi években egyre több külföldi megkeresést kapunk. Ha jó együttműködésre van kilátás, rajtunk nem fog múlni. Kárpát-medencei magyar kiadók mellett, akikkel jelenleg is együttműködünk, cseh, német területről is kerestek bennünket, hogy bizonyos könyveinket lefordítsanak, kiadnák újra. Most a Kossuth Kiadóval korábban közösen kiadott egyik Corvina díszalbumunk jelenik meg angolul Kínában és egyre inkább hívnak bennünket külföldi könyvfesztiválokra, a V4-es országokba, Németországba is.

Hol és hogyan értékesítik a kiadványaikat?

Az értékesítést most kezdjük erőteljesen bővíteni. A tavalyi évtől működik egy honlapunk, ahol „ráklépésben” ugyan, de igyekszünk legalább az ezredfordulóig visszamenőleg minden kiadványunkat bemutatni. Az egy szem könyvesboltunk a Budavári Palota F épületében nagyon fontos, turiszták is látogatják, de emellett a könyveinknek ott kell lenniük, úgy gondolom, a Várkert Bazártól az Írók Boltjáig minden fontos szakmai és igényes ismeretterjesztést magáénak valló helyszínen. Komoly harcokat folytatok azért, hogy a nemzeti könyvtár könyvei jelen legyenek a hálózatokban, ami az ideai év legfontosabb feladata.

A közös kiadásban megjelent könyveink értékesítése egy kicsit mindig nehezebben működött, mert a társkiadóval mindig egyeztetnünk kellett, hogy ki és milyen feltételekkel adja oda a könyvet a terjesztőnek. Amióta önállóan is megjelentetünk könyveket ez lényegesen egyszerűbb. A kiadói palettánk jelenleg úgy néz ki, hogy 35-40%-ban önállóan jelentetjük meg a kiadványainkat és mintegy 60-65%-ban pedig társkiadásban. Az utóbbi években egyéb projektekhez vagy nevezetes évfordulókhoz is kötöttünk belső kiadói programot, mint például az Arany János Emlékév, 1956-os évforduló, Reformáció 500, Szent Márton vagy Szent László emlékév, I. világháború, stb.

Büszkén mondhatom, hogy az eredmények bennünket igazolnak. Évről-évre nagyobb könyveladást produkálunk, és 4–5 éve folyamatosan különféle szakmai elismeréseket, díjakat is kapunk. A tavalyi Szép Magyar Könyv versenyen egy Antall József emlékérmes kiállítási katalógusunk volt meg egy külön dicséretben, oklevélben is részesítettek, idén pedig egy gyönyörű facsimile kiadványunk, a Dohnányi-kézirat lett köztársasági elnöki különdíjas. Mindez persze csapatmunka, nem engem, a munkatársaimat dicséri.

Mennyire elvárás, hogy saját finanszírozásból oldják meg a köteteik kiadását?

Nagyon. Van ugyan egy minimális intézményi forrásunk, de nem kapunk célzott állami támogatást. Az OSZK alapfeladatai

pedig nagyon alulfinanszírozottak. Mindenfélé pályázunk és igyekszünk a könyveinket megjelentetni, partnerségeket kialakítani, ami sok esetben az értékesítés kárára is van. Ezek nélkül viszont nem tudnánk finanszírozni a könyvkiadási programunkat, csak visszafogottan, takaréklángon. Annyiban is különbözünk a piaci szereplőktől, hogy a nemzeti könyvtár megpróbálja a nemzetközi csereszolgálata révén eljuttatni a saját kiadásban napvilágot látó könyveinket mintegy 30–40 kárpát-medencei gyűjteménybe is.

Az ideai könyvhéten hány új kötettel örendeztetik meg az olvasóikat?

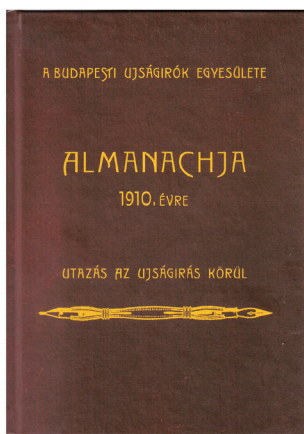
Az Arany János Emlékévnek köszönhetően mostanáig hét Arany-kötetünk jelent meg, ehhez jön most egy újabb, hiszen az emlékév hivatalosan is júniusban zár. Ezen kívül még további öt címmel jövünk a könyvhétre. Ezek között lesz konferenciakötet, egy ex-librisokról szóló alkotói bibliográfia, a szintén bilingvis intézményi évkönyvünk, Arany-Petőfi levelezése hangoskönyv melléklettel, valamint egy Szabó Zoltán szakkönyv, ez utóbbiak társkiadásban jelennek meg.

Ha jól láttam, saját tanulmányköteted is ekkorra időzítetted...

Igen, de az a Balassi Kiadónál jön, a XX. század első évtizedeinek magyar irodalmával foglalkozik – 14 tanulmány Ady Endrétől Babits Mihályon át Kuncz Aladárig és József Attiláig, Jékely Zoltánig terjedően. Meglehetősen megkésített kötet, de nagyon várom.

Lafferton Kálmán

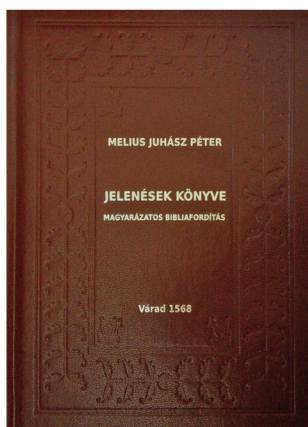
A Budapesti Újságírók Egyesülete Almanachja 1910. évre

Hasonmás kiadás

A kísérő tanulmányokat írta: Szénási Zoltán, Visy Beatrix, OSZK–Argumentum, 2017.

A Budapesti Újságírók Egyesületének Almanachjai a századelő író- és újságíró-társadalmára, működésére vonatkozó felbecsülhetetlen értékű adattárak. Az újrakiadással az Országos Széchényi Könyvtár és az Argumentum Kiadó elsősorban a 20. század elejének társadalom-, sajtó- és irodalomtörténeti kutatásaihoz kíván hozzájárulni. Az 1910. évi *Utazás az újságírás körül* alcímű évkönyv változatos műfajú és hangvételű anyagával szépirodalom és újságírás viszonyát, a (szép)írók újságírói tevékenységét, a kétféle szerep és szövegvilág közti feszültséget járja körül.

376 oldal, 3900 Ft.

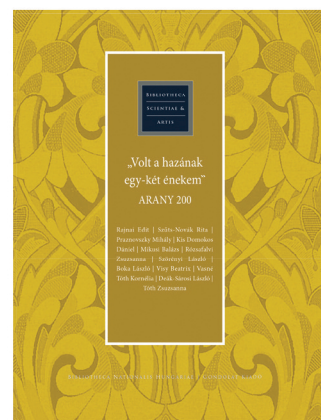
Mélius Juhász Péter: Jelenések könyve magyarázatos bibliafordítás, 1568

Hasonmás kiadás

Szerkesztette: Ötvös László
Előszó: Tőkés László
[Nemzetközi Teológiai Könyv, 89.]
OSZK–Ötvös László, 2017.

A neves debreceni prédikátor és tiszántúli szuperintendens Melius Juhász Péter (1532–1572) fordításaiból a korábbi években három darab is napvilágot látott faksimile kiadásban. A sorozatot most Ötvös László szerkesztő gondozásában *A Szent Jánosnak rótt jelenésnek igaz és írás szerint való magyarázása...* hasonmás kiadása folytatja, mely 1568-ban Nagyváradon jelent meg Hoffhalter Rudolf nyomdájában, a kötetet Tőkés László előszava ajánlja az olvasóknak.

616 oldal, 12000 Ft.

„Volt a hazának egy-két énekem” ARANY 200

Szerkesztette: Boka László, Rózsafalvi Zsuzsanna
[Bibliotheca Scientiae et Artis, 10.]
OSZK–Gondolat, 2018.

Kötetünk, a 2010-ben indult *Bibliotheca Scientiae et Artis* sorozat jubileumi, 10. tagjaként az Arany János-emlékvé keretében tartott konferencia szerkesztett anyagát adja közre. A nemzeti könyvtár a költő születésének 200. évfordulójára rendezett „*Más csak levelenként kapja a borostyánt*” című kiállításon mutathatta meg gazdag Arany-gyűjteményét a nagyközönségnek. A Tudományos Ülésszak előadásai több tudományterületet is érintettek, az Arany-életmű irodalomtörténeti megközelítései mellett a szerző életeseeményeiről, a kortársakhoz fűződő kapcsolatáról, zenei és képzőművészeti recepciójáról is hallhattunk előadásokat.

194 oldal, 3500 Ft.

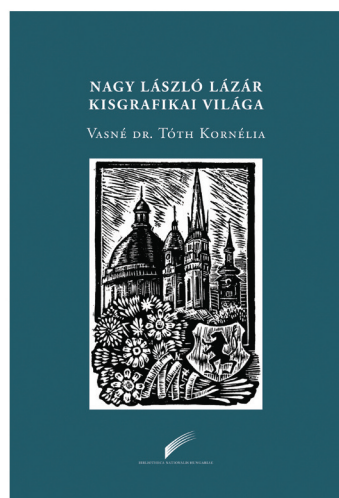

Mercurius 2015–2016–2017

Szerkesztette: Dede Franciska
OSZK, 2018.

A Mercurius az OSZK éves kiadásban megjelentetett szakmai évkönyve, mely az egykori OSZK Híradó, illetőleg OSZK évkönyvek feladatát folytatva rendszeresen hírt ad a magyar nemzeti könyvtár éves teljesítményéről, vállalt feladatairól, kiemelt szellemi eredményeiről. A Dede Franciska által szerkesztett összevont lapszám az utóbbi három év gazdag, sokszínű és szerteágazó tevékenységéről nyújt tág panorámát.

96 oldal, 1200 Ft.

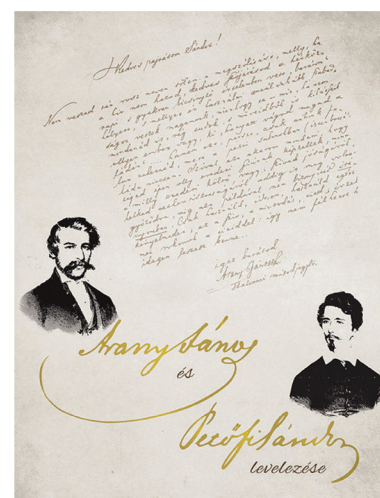

Nagy László Lázár kisgrafikai világa

Írta: Vasné dr. Tóth Kornélia
OSZK, 2018.

A kiadvány a ceglédi Nagy László Lázár (1935–) képzőművész kisgrafikai pályaképét mutatja be, bevezető tanulmánnyal és képi válogatással, alkotásjegyzékkel, mutatókkal. Nagy László Lázár napjainkra már több mint 700 kisgrafikát, ex librist készített, több száz kiállításon vett részt hazánkban és külföldön. Ex librisei, kisgrafikai számos közgyűjteménybe eljutottak, többek között az Országos Széchényi Könyvtár Plakát- és Kisnyomtatványtárába.

160 oldal, 2000 Ft.

Arany János és Petőfi Sándor levelezése

Kiadói szerkesztő: Kassai Zsigmond
OSZK–Kossuth, 2018.

A kötet Petőfi Sándor és Arany János levelezését adja közre az eredeti kéziratok faksimilével és modernizált átiratával. A levelek a két költő barátságának *Toldi* megjelenésétől (1847. február) Petőfi haláláig tartó két és fél éves időszakáról adnak hiteles és bensőséges képet. A hangoskönyvmellékletben a leveleket Gáspár Sándor és Hirtling István színészek olvassák fel.

260 oldal, 5990 Ft.